

CURSUS

IEDEREEN KAN LEREN

VISSEN

met de werphengel

Inhoud

	Pagina
Algemene regels en voorwaarden	3
Sessie 1: Hengel optuigen en leren werpen	4
Programma	
1. Hengel optuigen	
2. Werpoefening	
3. Molen afstellen en drillen	
Sessie 2: Voorbereidingen en vissen!	7
Programma	
1. Wat heb je nodig?	
2. Presentatie 'Vissen en vangen'	
3. Vissen op brasem en karper	
BIJLAGE:	
1. DE (VERBETERDE) HALVE BLOEDKNOOP	10

Inleiding

Sportvisserij Nederland heeft de cursus Vissen met de werphengel ontwikkeld voor sportvissers, die na het vissen met de vaste hengel een stap verder willen gaan en het vissen met een werphengel onder de knie willen krijgen. De cursus is geschikt voor deelnemers van 8 tot 80 jaar.

Tijdens deze cursus leren de deelnemers met voldoende basiskennis over sportvissen om een werphengel op te tuigen, in te werpen en hoe te handelen bij een aanbeet en het drillen en landen van een brasem of karper. De cursus kan worden gegeven in twee tot drie dagdelen. Het ligt voor de hand om dit te verdelen over enkele ochtenden, middagen of avonden in twee weken tijd. Het is ook mogelijk om er losse delen uit te lichten en die te gebruiken op bijvoorbeeld een visclinic of een open dag van een hengelsportvereniging.

Elk cursusdeel is opgebouwd uit een theorie gedeelte - met een praktische insteek - en een praktijk gedeelte. De nadruk ligt op *actief leren*, waarbij de deelnemers vrijwel continu met hun handen en met vismaterialen bezig zijn. Hierdoor is de cursus niet saai en zijn de deelnemers bovendien goed in staat om te begrijpen en onthouden wat ze leren.

De benodigde materialen zijn per cursusdeel overzichtelijk weergegeven. Ook is een ondersteunende PowerPointpresentatie 'Vissen met de werphengel' beschikbaar, die samen met een handleiding te downloaden is via de website van Sportvisserij Nederland (via HSV-service -> Promotie -> Leer vissen).

De brochure 'Vissen doe je zo - met de pen op karper en eventueel 'Vissen doe je zo - met de feeder' kunnen als ondersteunend materiaal aan de deelnemers worden uitgedeeld. De brochures zijn te bestellen via de website van Sportvisserij Nederland.

Algemene regels en voorwaarden

In de 'Fishing in Holland' brochure vinden jij en de deelnemers aan jouw workshops alles over de wetten, regels en gedragscodes sportvisserij. Bestel vooraf voldoende van deze brochures bij Sportvisserij Nederland en deel ze aan het eind van je eerste workshop uit.

Altijd schriftelijke toestemming nodig

Voor het vissen in de Nederlandse wateren heb je altijd een schriftelijke toestemming ('vergunning') nodig van de visrechtgebende van dat water. Dit geldt ook voor jou als VISinstructeur en voor de deelnemers aan jouw workshops. Dit is meestal een (Jeugd)VISpas, jeugdvergunning of een dag- of weekvergunning van de lokale vereniging. Zorg dat je dit vooraf in overleg met de deelnemers aan je workshops goed regelt!

Visserijwet en -regels

Als sportvisser krijg je te maken met een aantal wetten en regels, bijvoorbeeld op het gebied van vereiste visdocumenten. Maar ook op het gebied van gesloten tijd aas- en vissoorten, minimummaten vissoorten en beschermde vissen. Ook voor het nachtvisseren gelden specifieke regels. Indien je je niet aan deze regels houdt, kan dat een boete opleveren. Meer over deze regels lees je in de 'Fishing in Holland' brochure.

Gedragscode verantwoord sportvissen

Naast de wettelijke visserijregels en voorwaarden bestaan er gedragscodes. Dit zijn belangrijke 'spelregels' op het gebied van omgang met vis, gebruik van lood en leefnet. Deze zijn ook beschreven in de Gezamenlijke Lijst van Nederlandse Viswateren, de VISplanner en in de 'Fishing in Holland' brochure.

De belangrijkste gedragsregels zijn:

- probeer te voorkomen dat een vis de haak slikt,
- raak een vis alleen met natte handen aan,
- verwijder de haak uiterst voorzichtig,
- zet de vis direct terug in hetzelfde water,
- gebruik indien niet per se nodig geen leefnet,
- gebruik bij voorkeur geen lood, maar een milieuvriendelijk alternatief.

Sessie 1: hengel optuigen en leren werpen

Bij het vissen met een werphengel leg je niet het aas in zoals met een vaste hengel, maar werp je het in. Inwerpen of ingooien is het van achteren naar voren zwiepen van de werphengel, waarbij de lijn op het juiste moment wordt losgelaten en het aas wegvliegt. Dat moet je even oefenen, al is het niet echt moeilijk.

Programma

1. Hengel optuigen

Voordat je kunt beginnen met het vissen moet je een werphengel kunnen optuigen. Als je dit een keer oefent is het duidelijk in welke volgorde dit moet.

Benodigheden per deelnemer:

- een tweedelige werphengel
- een molen met daarop 12-20/00 gevlochten lijn of 20-30/00 nylon lijn
- een schuifdobber
- rubberen stuitjes →
- knijpgewichtjes
- een haak

1) Zorg dat iedereen een tweedelige hengel, een molen met lijn, een pakje met lijstoppers, een doosje met knijpgewichtjes en een haak heeft. Geef dan één voor één de onderstaande instructies:

a) Zet de molen op het onderste deel van de hengel en schuif daarna het topdeel op het onderste deel van de hengel. Let op dat de ogen goed in lijn staan.

b) Haal de lijn van onder naar boven door de ogen.

c) Bevestig een rubberen stuitje op de lijn door de lijn door het lusje van de stuitjes-houder te steken en vervolgens één stuitje op de lijn te schuiven. Schuif het circa een meter verder op de lijn.

d) Bevestig nu een schuifdobber op de lijn. De meeste dobbers hebben alleen onderaan een oogje waar de lijn doorheen gaat. Sommige dobbers hebben een tweede oogje op het drijflichaam. Zorg in dat laatste geval dat het topje van de dobber na de bevestiging op de lijn richting het stuitje wijst.

e) Bevestig enkele knijpgewichtjes op de lijn, onder de dobber en circa een halve meter voor het uiteinde van de lijn. Tussen de knijpgewichtjes mag steeds enkele centimeters ruimte zitten. Het aantal benodigde knijpgewichtjes is afhankelijk van het formaat van de dobber. Over het algemeen vis je bij het vissen op brasem of karper met het aas op de bodem. Het is dan het gemakkelijkst om precies zoveel gewichtjes op de lijn te knijpen tot de dobber langzaam zinkt. Door vervolgens het stuitje omhoog of omlaag te schuiven, zorg je dat het puntje van de dobber net boven water staat. Het onderste gewichtje en het aas liggen dan op de bodem.

f) Bevestig nu de haak met een halve bloedknoop (zie bijlage 1).

2. Werpoefening

Met de opgetuigde hengel kan vervolgens worden geoefend met werpen. Dit kan aan de waterkant plaatvinden, waarbij in het water wordt geworpen. Om de techniek van het gericht inwerpen te oefenen, kan ook op een grasveld worden geoefend, waarbij op verschillende afstanden vanaf de deelnemer mikpunten in het gras zijn geplaatst. Om te voorkomen dat de haak overal aan blijft vasthaken, kan deze het beste worden verwijderd.

Onderhandse worp

Benodigdheden per deelnemer:

- een opgetuigde werphengel
- eventueel mikpunten

1) Begin met het oefenen van een onderhandse worp. De eerste regel bij het werpen met een werphengel is dat het werpgewicht (in dit geval de dobber en knijpgewichtjes) niet te dicht bij de hengeltop moeten hangen. Het werpgewicht ter hoogte van het onderste oog van de hengel (het startoog) is prima.

Als je rechtshandig bent omklem je met je rechterhand de molenvoet, waarna je de lijn ter hoogte van de molenspoel achter je wijsvinger haakt. Daarna open je de beugel van de werpmolen. Maak nu een rustige werpbeweging en laat op het juiste moment de lijn achter de vingertop vandaan komen, zodat de lijn vrij van de spoel kan vliegen. Wijs met de hengel de dobber na tijdens de vlucht.

Doe het werpen enkele keren voor.

2) Laat nu de deelnemers oefenen en geef aanwijzingen hoe ze hun techniek kunnen verbeteren. In het begin zullen ze de lijn nog wel eens te vroeg of te laat loslaten, maar met enige oefening gaat dat steeds beter.

3) Vervolgens kun je het werpen wat moeilijker (en leuker) maken, door de deelnemers ergens op te laten mikken. Dit kunnen bijvoorbeeld ringen (hoepels), grote teilen of handdoeken zijn, die op verschillende afstanden op het gras grond worden geplaatst (bijvoorbeeld op 10 en 20 meter afstand).

Als het werpen aan de waterkant plaatsvindt, dan kun je oefenen met het steeds verder werpen of – bij een smal water - het zo dicht mogelijk tegen de overkant werpen.

4) Maak het eventueel extra spannend met een puntentelling.

Bovenhandse worp

1) Na het oefenen met de onderhandse worp kan er - bij voldoende ruimte - worden geoefend met de bovenhandse worp. Dit is alleen buiten mogelijk, op een groot grasveld of aan de waterkant, waarbij in de werprichting geen aangrenzende bebouwing is.

Doe de beugel van de molen open en hou de lijn met je vinger tegen. Laat de hengel naar achteren wijzen, schuin naar boven. Zet je voeten iets uit elkaar en houd de armen gestrekt. Controleer of het aas goed hangt en er achter je voldoende ruimte is voor de worp. Kijk daarna richting de plek waar de dobber terecht moet komen en breng de hengel met een soepele en krachtige beweging naar voren. Wijs met de hengel de dobber na tijdens de vlucht.

2) Bij het bovenhands werpen kan uiteraard ook worden gemikt op verschillende doelen, of kan worden gekeken wie het verst kan werpen.

3. Molen afstellen en drillen

In tweetallen kan worden geoefend met het op de juiste wijze afstellen van de molenslip, zodat de lijn niet breekt als een vis hard wegzwemt. Ook kan het gevecht met een vis worden nagebootst (de dril).

Begin met het laten afstellen van de molenslip. De molen moet lijn gaan afgeven als de hengel volledig krom is getrokken en er veel kracht op de lijn komt te staan. Oefen in tweetallen, waarbij de één de hengel vastheeft en de ander het uiteinde van de lijn enkele keren om de hand heeft gewikkeld. Degenen met de hengel zet de slip lossen en strakker, terwijl de ander keer op keer met de lijn wegloopt en terug komt. Oefen ook het afremmen van de molenspoel. Dit kan (bij rechtshandigen) met de wijsvinger van de rechterhand of de vingers van de linkerhand. Deze techniek is handig als een vis richting het riet of een obstakel zwemt. Na het oefenen is de slip van de molen goed afgesteld.

Sessie 2: Voorbereidingen en vissen!

Bij het vissen met de werphengel neem je vaak meer materiaal mee naar de waterkant dan bij het vissen met de vaste hengel. Voor een korte vissessie past alles gelukkig wel in een rugzak of schoudertas, waarbij je in je ene hand de hengel en het landingsnet vasthoudt en de andere hand vrij hebt om een zitmatje of stoeltje mee te nemen.

Programma

1. Wat heb je nodig?

Benodigdheden per deelnemer:

- VISpas
- werphengel
- werpmolen
- dobbers
- wat reservemateriaal
- haakaas en voer
- rugzak/schoudertas
- landingsnet
- onthaakmat
- onthaaktang
- hengelsteun
- zitmatje of stoeltje
- visparaplu

Over de benodigde materialen is dit te vertellen:

VISpas

Vanaf je 14de jaar heb je voor het vissen vrijwel altijd een VISpas nodig, of je moet (met toestemming) in privéwater vissen. De VISpas is het bewijs van lidmaatschap van je hengelsportvereniging. Tot je 14de jaar heb je een JeugdVISpas nodig. Met een jeugdvergunning mag je ook met één werphengel (met beperkte aassoorten) vissen in het daarvoor aangewezen viswater.

Werphengel

Een soepele werphengel van 3,00 tot 3,90 meter lang, met voldoende kracht om de kracht van een flinke brasem of karper aan te kunnen.

Werpmolen

Een werpmolen van medium formaat uit de zogenaamde 3500 tot 5000 serie. Hierop spoel je een nylon lijn met een dikte van 20/00 tot 30/00 of een gevlochten lijn van 12/00 tot 20/00. De lijndikte is afhankelijk van de vissoort en de omstandigheden in het water. Voor brasems en open water volstaat een dunnere lijn dan voor karpers en obstakelrijk water (met waterplanten, takkenbossen en dergelijke).

Dobbers

Enkele reserve-dobbers of 'pennen' zoals ze ook worden genoemd. Door enkele verschillende formaten mee te nemen kun je inspelen op de omstandigheden. Bij flinke zijwind of als je wat verder moet werpen is een grotere pen met meer knijpgewichtjes prettig.

Reservemateriaal

Neem altijd wat reservemateriaal mee zoals haakjes, knijpgewichtjes en stuitjes. Mocht je lijn een keer breken dan kun je even later weer doorvissen. Een meetlint is leuk om de lengte van een vis te meten.

Haakaas en voer

Brasems en karpers zijn met heel veel aassoorten vangbaar. Brood, maden, wormen en mais zijn altijd goed. Lokvoer kan bestaan uit kant-en-klaar voer of kleine pellets uit de hengelsportwinkel.

Rugzak of schoudertas

Een kleine rugzak of schoudertas is ideaal om al je spullen in mee te nemen.

Onthaaktang

een onthaaktang is handig om een vis te onthaken waarbij de haak stevig vastzit of wat dieper in de bek vastzit.

Landingsnet

Voor het landen van grotere brasems en karpers is een landingsnet nodig. Koop het niet te klein, zodat elke vis er goed in past. Trek een gehaakte vis rustig boven het net en til het net dan op. Bij de oever kun je het net met daarin de vis met twee handen uit het water tillen.

Onthaakmat

Een gevangen vis leg je op een onthaakmat leggen, waarna je hem zonder kans op beschadigen kunt onthaken. Er zijn hele grote en dikke matten te koop, maar ook oprolbare of opvouwbaar matten.

Hengelsteun

Hengelsteun met een V-vormig kopje. Daarop rust je hengel. Zo voorkom je beschadigingen aan hengel en molen en raakt je lijn minder snel verstrikt tussen planten of takjes op de oever.

Zitmatje of stoeltje

Een waterdicht matje om op te zitten. Een stoeltje zit beter, maar is wat groter en zwaarder om mee te nemen.

Paraplu

Een niet te grote visparaplu, voor regenachtige dagen

2. Presentatie 'Vissen en vangen'

In heel veel wateren in Nederland leven brasems en karper. Met behulp van de **PowerPointpresentatie Vissen en vangen** en het pdf-bestand met de begeleidende tekst kun je de cursisten laten zien wat de voorkeursplekken van vissen zijn en hoe het vissen op – en vangen van brasem en karper in zijn werk gaat.

3. Vissen op brasem en karper

Dit is het moment om alle geleerde kennis in de praktijk te brengen. Iedereen neemt de eigen visspullen mee of vist met de spullen die door de begeleiders zijn geregeld.

Er wordt bij voorkeur gevist in een water met een hoge visbezetting, met bij voorkeur veel brasem en of karper. Daar is de kans op goede vangsten het grootst.

Vis niet te lang. Een paar uur vissen kan voor sommigen al behoorlijk lang zijn, zeker als er niets wordt gevangen.

Voldoende begeleiding is belangrijk. Een begeleider per twee tot drie cursisten is het meest ideaal.

Leerpunten tijdens deze praktijkles

- Wat is (in dit water) een goede plek om te vissen, en waarom?
- De techniek van het werpen van het haakaas en lokvoer op de stek.
- Het gedrag langs de waterkant: rustig gedragen, geen lawaai maken, geen troep achterlaten.
- Met een beetje geluk: de techniek van het drillen, landen, onthaken, meten, fotograferen en terugzetten van de vangst!

Vangsten?

Het vissen op brasem en karper vraagt meestal wat geduld. De kans dat er in een paar uurtjes meerdere vissen worden gevangen is over het algemeen niet groot en sterk afhankelijk van de visbezetting. Je kunt de vangkansen verhogen door voorafgaand aan de cursusdag een aantal stekken te bevoeren en deze plekken tijdens de cursus te bevissen.

Is er in de buurt geen geschikt viswater te vinden, overweeg dan om een ochtend of middag te gaan vissen in een speciale karpervijver, waar je tegen betaling terecht kunt. In deze vijvers is een hoge karperbezetting aanwezig, waardoor de vangkans groot is.

1. DE (VERBETERDE) HALVE BLOEDKNOOP

- 1** Steek het uiteinde van de lijn door het oog van de haak en laat het circa 10 centimeter uitsteken.
- 2** Wikkel het uiteinde van de lijn vijf keer om de hoofdlijn.
- 3** Haal het uiteinde van de lijn door de lus boven het haakoog.
- 4** Steek dan het uiteinde van de lijn door de lus boven de wikkeling.
- 5** Bevochtig de knoop met wat speeksel en trek hem aan. Knip het uiteinde af. Bevochtig de knoop en trek hem aan. Knip het uiteinde af.

